

VÄLIKYSYMYS 8/2014 vp

Tasa-arvoisen koulutuksen tulevaisuus

Eduskunnalle

Suomen menestys ja hyvinvointiyhteiskuntamme ovat perustuneet tasa-arvoiseen ja laadukkaaseen koulutukseen sekä korkeaan osaamiseen.

Päätyvällä vaalikaudella koulutukseen on kohdistettu kumulatiivisesti 1,7 miljardin euron leikkaukset. Ne ovat johtaneet koulujen ja oppilaitosten sulkemiseen, aloituspaikkojen vähentämiseen, koulutuksen laadusta tinkimiseen ja tutkimukseen osoitettujen voimavarojen pienentämiseen.

Asiantuntijat ovat varoittaneet koulutuksen tasa-arvon murenemisestä. Koulutus- ja oppimiserot kasvavat. Asuinpaikka sekä vanhempien varallisuus ja koulutustausta vaikuttavat suomalaisten lasten ja nuorten koulutusmahdollisuuksiin yhä enemmän.

Tasa-arvoisen ja laadukkaan koulutuksen sekä korkean osaamisen heikentäminen vie myös vakavalla tavalla edellytyksiä Suomen talous-, työttömyys- ja velkaongelmien ratkaisemiselta. Osaaminen on tulevaisuudessakin Suomen tärkein kilpailukykytekijä.

Suomalaisessa koulutuspolitiikassa on johtajuusvaje. Hallitus lupasi, että Suomi on maailman osaavin kansakunta vuonna 2020. Mitkään tosielämän toimenpiteet eivät ole tätä edistäneet, päinvastoin.

Hallituksen koulutuspoliittiset kärkihankkeet ovat epäonnistuneet. Eduskuntaan on tuotu myös puutteellisesti valmisteltuja ja keskeneräisiä hankkeita, jotka ovat saaneet koulutuksen kentän hämmennyksen ja jopa sekasorron tilaan. Koulutuksen järjestäjät, oppilaitokset tai opettajat eivät tiedä, mitä tulevina vuosina tapahtuu.

Hallituksen esitykset toisen asteen koulutuksen järjestäjäverkon ja rahoitusjärjestelmän uudistamisesta herättävät erityisen suurta huolta. Hallitus on leikkaamassa 260 miljoonaa euroa, joka on yhteensä noin kymmenen prosenttia toisen asteen koulutuksen kokonaisrahoituksesta. Arvioiden mukaan leikkaus tarkoittaisi jopa joka kolmannen oppilaitoksen sulkemista.

Toisin kuin opetusministeri ja hallitus väittävät, lukiodien ja ammatillisen koulutuksen oppilaitosten sulkeminen johtaisi koulutuksen keskittymiseen sekä tasa-arvon heikentymiseen. Palaisimme ajassa vuosikymmeniä taaksepäin, kun nuoret joutuisivat muuttamaan koulutuksen perässä omilleen suuriin kaupunkikeskuksiin. Tämä nostaisi asumisen tukemisen kustannuksia sekä toisi painetta vuokra-asuntotuotannon lisäämiselle. 15- ja 16-vuotiaiden nuorten muuttaminen omilleen lisäisi myös syrjäytymisriskiä, koska kaikki eivät ole vielä valmiita muuttamaan omilleen näin varhaisessa vaiheessa.

Pienten lukiodien sulkeminen vaikuttaisi myös yläkoulujen tulevaisuuteen. Koska yläkoulut jakavat usein lukion kanssa yhteiset tilat ja opettajat, tarkoittaisi lukiodien sulkeminen kouluniskua myös monille yläkouluille.

Tasa-arvoinen koulutus on Suomen vahvuus myös tulevaisuudessa. Tasa-arvon mureneminen on estettävä. Koko Suomessa on oltava mahdollisimman tasa-arvoiset edellytykset koulunkäyntiin ja opiskeluun eri asteilla. Koulujen eriytymiseen on puututtava. Jokaisen koulun pitää olla turvallinen sekä oppilaiden että opettajien kan-

nalta. Mitä nuorempi lapsi on kyseessä, sitä lähempänä kotia koulun pitää olla.

Suomalaisen koulutuksen mahdollisuudet ovat lähes rajattomat, mikäli osaamme tarttua niihin oikealla tavalla. Maassamme on hyvin koulutusmyönteinen ilmapiiri ja opettajakuntamme maailman osaavinta. Myös yliopistomme ja ammattikorkeakoulumme tuottavat laadukasta osaamista eri puolilla Suomea.

Koulutuksen uudistamisen on lähdeittävä liikelle alhaalta ylöspäin. Ratkaisut koulutuksen kehittämiseksi löytyvät muun muassa uudesta oppimisesta ja pedagogiikasta sekä innovaatioista ja opettajien ammattitaidon nykyistä paremmasta hyödyntämisestä. Uusia oppimisympäristöjä on otettava käyttöön ja uuden teknologian mahdollisuudet on hyödynnettävä aiempaa paremmin. Myös työelämä on tuotava lähemmäs koulutusta kaikilla tasoilla. Näin parannetaan koulutuksen työelämävastaavuutta ja sitä kautta työllisyyttä sekä saadaan uusia voimavaroja koulutukseen.

Hallitus on leikkaus- ja keskittämispolitiikallaan murentanut suomalaista sivistystä ja koulu-

tusta heikentäen mahdollisuuksia saada Suomi nousuun. Ihmisten huoli koulutuksen tasa-arvosta ja tulevaisuudesta on aito.

Edellä olevan perusteella ja Suomen perustuslain 43 §:ään viitaten esitämme asianomaisen ministerin vastattavaksi seuraavan välikysymyksen:

Miksi hallitus on toiminut oman hallitusohjelmansa vastaisesti ja vienyt pohjaa uudelta kasvulta, vaarantanut koulutuksen tasa-arvon ja heikentänyt Suomen menestyksen perustaa leikkaamalla koulutuksesta historiallisen paljon,

aikooko hallitus perua toisen asteen koulutuksen järjestämislupien pakko-

haun ja miten hallitus aikoo turvata toisen asteen koulutuksen riittävän rahoituksen ja palvelujen tasapuolisen saatavuuden koko maassa?

Helsingissä 13 päivänä helmikuuta 2015

Tuomo Puumala /kesk
Mikko Alatalo /kesk
Sirkka-Liisa Anttila /kesk
Lasse Hautala /kesk
Antti Kaikkonen /kesk
Timo Kalli /kesk
Anne Kalmari /kesk
Elsi Katainen /kesk
Inkeri Kerola /kesk
Esko Kiviranta /kesk
Katri Komi /kesk
Timo V. Korhonen /kesk
Seppo Kääriäinen /kesk
Paula Lehtomäki /kesk
Jari Leppä /kesk
Mika Lintilä /kesk
Markus Lohi /kesk
Eeva-Maria Maijala /kesk
Aila Paloniemi /kesk

Mauri Pekkarinen /kesk
Terhi Peltokorpi /kesk
Arto Pirttilahti /kesk
Antti Rantakangas /kesk
Juha Rehula /kesk
Eero Reijonen /kesk
Markku Rossi /kesk
Simo Rundgren /kesk
Annika Saarikko /kesk
Mikko Savola /kesk
Juha Sipilä /kesk
Kimmo Tiilikainen /kesk
Ari Torniaainen /kesk
Tapani Tölli /kesk
Mirja Vehkaperä /kesk
Anu Vehviläinen /kesk
Laila Koskela /kesk
Juho Eerola /ps
Ritva Elomaa /ps

VK 8/2014 vp — Tuomo Puumala /kesk ym.

Teuvo Hakkarainen /ps
Lauri Heikkilä /ps
Reijo Hongisto /ps
Olli Immonen /ps
Ari Jalonen /ps
Anssi Joutsenlahti /ps
Johanna Jurva /ps
Arja Juvonen /ps
Pietari Jääskeläinen /ps
Pentti Kettunen /ps
Kimmo Kivelä /ps
Osmo Kokko /ps
Jari Lindström /ps
Maria Lohela /ps
Anne Louhelainen /ps
Pirkko Mattila /ps
Lea Mäkipää /ps
Hanna Mäntylä /ps
Martti Mölsä /ps
Mika Niikko /ps
Jussi Niinistö /ps
Pentti Oinonen /ps
Tom Packalén /ps
Mika Raatikainen /ps
Pirkko Ruohonen-Lerner /ps
Vesa-Matti Saarakkala /ps
Timo Soini /ps
Ismo Soukola /ps
Maria Tolppanen /ps

Reijo Tossavainen /ps
Kaj Turunen /ps
Kauko Tuupainen /ps
Pertti Virtanen /ps
Ville Vähämäki /ps
Juha Väätäinen /ps
Annika Lapintie /vas
Risto Kalliorinne /vas
Katja Hänninen /vas
Anna Kontula /vas
Martti Korhonen /vas
Erkki Virtanen /vas
Eila Tiainen /vas
Jari Myllykoski /vas
Paavo Arhinmäki /vas
Kari Uotila /vas
Aino-Kaisa Pekonen /vas
Ville Niinistö /vihr
Outi Alanko-Kahiluoto /vihr
Johanna Sumuvuori /vihr
Oras Tynkkynen /vihr
Johanna Karimäki /vihr
Pekka Haavisto /vihr
Osmo Soininvaara /vihr
Satu Haapanen /vihr
Tuija Brax /vihr
Jani Toivola /vihr
Silvia Modig /vas
James Hirvisaari /m11